

Előfizetési díjak:
egész évre 4 frt, fél évre 2 frt; községi jegyzőknek és tanítóknak egész évre 3 frt.
Magán hirdetések díja:
Háromszor hasábozott garmond sorért 5 kr; bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr.
Hivatalos hirdetések díja:
Egyszeri közlésért tekintet nélkül a szöveg nagyságára, bélyegdíjjal, nyugtából együtt 3 frt.
Nyilttér soronként 30 kr.
többszöri hirdetésnél kedvezmények nyújtatnak.

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

A lap szellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénz küldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz címezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmentelen levelek csak ismert kéztől fogadtatnak el.

Miért emelkedik a birtok ára?

Rohamosan emelkedik a birtok ára. És ez gondolkozóra ejti az embereket. Magyarországon, ahol mindig a pénz volt a legdrágább, sőt voltak idők, midőn nem is lehetett kapni, s ahol a birtok forgalmon kívül álló oly tőkét képviselt, amelynek meg volt ugyan a jövedelme, mint valami életjáradék, de a tőkének nem lehetett hasznát venni. Mikor a földhitel terén egyedül álló és nagy kalamitásokkal küzdő földhitelintézet, adó alapjára, némely birtok értékének csak tizedét szavazta meg, azt is 60 forinton álló papirokkal fizette s a mely papirokért oly pénzeket adtak, amely pénzeknek 30--40 százalék volt az ársíója, hol egy 50--60 ezer forintos birtokra 4--5000 forintot adtak kölcsön, ha pedig a birtok árverésre került, olykor a földhitelintézetnek kellett megvennie, mert még azt a 4--5000 forintot se adták meg érte, holott volt rá eset, hogy a birtok egy évi termése kifizette az egész árát, sőt többet; hát ha azokat a viszonyokat a mai viszonyokkal, a birtok mai árával hasonlítjuk össze, ez a helyzet olyan ezeregy éjszakai mesének tűnik föl és nem hisszük, hogy ébren vagyunk. Álomszerű rózsás felhőt látunk magunk körül, melynek illata kábit, részegit, de mindig várjuk a szelet, mint valami „Krachot“, mely ezt a rózsát felviszi, föléleszt és kijózanít. A legtöbb ember abnormisnak tartja a helyzetet.

És mily nagy ebben a felfogásban a csalódás! Ugy vagyunk, mint az egyszeri ember, a ki annyira megszokta a rossz szakácsné mellett a

kozmás ételt, hogy a jót nem merte megenni. Azt hitte, hogy az mérgezett. Mi is annyira megszoktuk az abnormis helyzetet, hogy most, mikor az normális kezd lenni, abnormisnak tekintjük.

Hát az volt a normalis helyzet, mikor egy hold földnek, a mely 10--15--20 forintot jövedelmezett, 50--100 forint volt az ára?

De még ha csak megvették! És miért? Mert a birtokba fektetett pénz holt tőke volt. Nem lehetett forgatni. Nem lehetett értékesíteni. A pénz pedig oly kevés volt, hogy ha megszorult, a leggazdagabb ember se tudta honnan venni. Nem volt pénzforgalom. A pénz mennyiségét még az ársíó is fogyasztotta. A magyar pénzintézetek nem tudtak honnan kapni. A legtekintélyesebb takarékpénztárak sem tudtak olykor kölcsönt adni. A magán emberek pénzüzlete volt a segélyforrás, méreg drágán. Fáradság nélkül sokat jövedelmezett a tőke, míg a földbirtok fáradsággal jár, a gazdálkodási tudomány primitív volt. Szóval: a pénz mellett volt minden előny.

Nem volt hitele az országnak. Külföldi tőke nem folyt be. A pénzérték egyenletlensége se engedte a pénz olcsóbbodását. A külföldi százforint nálunk 20--30--40 plane 50 százalékkal volt értékesebb, mint a külföldön. Ez a helyzet azonban pár év óta, mióta államhitelünk viszonyai konszolidálódtak, a külföldi pénz megolcsult, az ársíó esett és a pénzérték teljes egyenlősége várható. Midőn ezek a körülmények az európai kamatlábot körülbelül egy nivóra fogják állítani s a nagy kamathoz szokott tőke egy-

szerre csak, hogy úgy mondjam „plüreszik“, szóval a pénzforrás megnyílik s Magyarországon a pénzáram fölszíne éppen oly magas lesz, mint külföldön, hát semmi sem egyszerűbb és korrektebb, minthogy a vállalkozás kisebb igényekkel fog megelégedni, az olcsó pénz keresni fogja a lehetőséget oly befektetésekre, melyek a három száztól többet hoznak, s az a hold föld, a mely 15 forintot jövedelmez, három négyszáz forint tőkének fog megfelelni.

Egy némely vidéken ez az arány már is meg volt, de az ország legtöbb vidékén nem is volt meg. Hát most mindenütt meg fog lenni. A viszonyok kiegyenlítik egymást. És pedig, a mint emelkedni fog a gazdasági szakértelem, a mint jobban-jobban ki fogja magát fizetni a birtokba fektetett tőke, a mint egyszer bebizonyul, hogy a helyes befektetés nagyban meghozza a kamatot, hát a tőke még inkább vállalkozási kedvet kap és még inkább emeli a birtok becset. A vállalkozás már most sem azt nézi, hogy mennyi jövedelmet ad egy birtok, hogy kellő befektetés nélkül, hanem, hogy kellő befektetéssel mennyit adhat.

Ime a birtok áremelkedésének egyszerű magyarázata. Ez tehát nem rendkívüli, nem abnormis, hanem igen is normalis állapot, a körülmények fejlődésének logikája, mely a kétszer kettő négy, biztos számítás elvén alapul.

Tölvölgyi Titusz.

Kihordani-e, vagy beföldelni?

A „Szilágy-Somlyó“ közelebbi vezércikke vetette föl azt a fontos kérdést, hogy a jelen viszonyok mellett mi helyesebb: kihordani-e a trágyát, vagy beföldelni? S mialatt a beföldelés javára döntötte el a kérdést, éles tollal támadja meg az alispánt és a megyei főorvost, mint a kik a jelenlegi kihordásnak okai.

Eszem ágában sincs védelmezni sem az alispánt, sem a főorvost — megvédik ök magukat ha jónak látják; — ellenkezőleg: attól kell tartanom, hogy rossz néven veszik tőlem e látszólagos védelmezést! S ha még is fogadatlan-prókátoroskodom legfőképen azért történik, mert megrögzött rossz szokásom saját érdekeim ellenére is mindenkor harcolni az igazság mellett; — másrészt meg, mert a „Szilágy-Somlyó“ az alatt a 7--8 év alatt, a mióta munkatársa vagyok, úgy hozzá szoktatott ahhoz, hogy mindenkor az igaz ügyet védelmezzi, — hogy mint a „Szilágy-Somlyó“ orvos munkatársa szintén indítatva érzem magam a lap e tévedését — ne vegyék rossz néven, hiszen tévedni emberi dolog — már a lap érdekében is korrigálni.

Ha megengedik — fogjunk a dologhoz tehát!

A kolera bacilusnak — tudvalevőleg legjobb meleg-ágya a szenny. A legtermészetesebb óvintézkedés tehát: a szenny eltakarítása; a mellett ez a legbiztosabb, legmaradandóbb és legolcsóbb is. Csak a hol lehetetlen a szennyel ilyen gyökeresen bánni el, ott van helyén legálább fertőtleníteni. Jóllehet mindenki tudja ma már, hogy a szennyet még a legjobb, de egyszersmind legdrágább fertőtlenítő szerrel carbollal is hiában öntözzük, mert locsolás közben olyan helyek is maradnak a melyek carbollal nem érintkeztek s ezek fertőzni képesek továbbra is; — ha csak a fertőtlenítenő valamit 2--3-szor annyi carbolvízbe nem áztatjuk — a mint ez az ürülékkel kórházakban történik; — de ezt a trágyadombbal megtenni — bajos volna. Még inkább áll ez a mésszel való fertőz-

A „Szilágy-Somlyó“ Tárcája.

Megakartam . . .

Megakartam kezdet csókolni,
Rácsókolni hü lelkem felét . . .
Ugy fáj ma is, hogyha rá gondolok,
Hogy e csókot meg nem engedéd!
Minek pirult úgy el kedves arcod,
Az a csók rémitett el talán? . . .
— Hisz az a csók az eget kereste,
...Imádság volt lelkem ajakán!

Imádságom forrott össze csókba
S azt hittem, hogy kis kezéd az ég,
Hiszen az is épen olyan tiszta,
Bünsarat azon se láthaték . . .
És te megvetéssel verted arcul,
Buzgón imádkozó lelkemet . . .
— Oh leányka, hát nekem tehozzád
Még csak imádkozni sem lehet?!

(Debrecen.)

Király Péter.

Uj találmányok és műszaki leírások.

Közlő: Bergl Sándor mérnöki és szabadalmi irodája. Budapest, VII., Erzsébet-körút 38.*

Hol változik meg a nap neve? Mivel egy idő óta a különböző órávekről, valamint az ugynevezett világidőről igen sokat beszélnek, azért a fenti a vele összefüggő utóbbi kérdéssel egyetemben olvasóinkat is érdekelheti. Flammarion Kamill erről az „Impartial“-ban a következőket írja: „A „Figaró“-ban a következő kérdést veti fel valaki: „Ha Párisban október 1-én reggel éjfél után 1 perc van, milyen napjuk van Páris antipodistáinak (ellenlábasoknak)? október 1, vagy szeptember 30.“ Ha keletre utazunk és az órákat számláljuk, akkor az Asuri szigeteken szeptember 30-ika este 10 óra, Buenos-Ayresben 8 óra, New-Yorkban 7 óra, New-Orleansban 6 óra, San-Franciscóban 3 óra 41 perc, Mexikóban 3 óra 15 perc, Alenti szigeten 1 óra délután és Futuna sziget másik felében szeptember 30-ikának dele van. Miként lehetséges ez? Lehet-e az, hogy földünk ugyanazon pontján egy időben két (szombat és vasárnap) nap legyen?

*) Ezen iroda díjmentesen szolgál felvilágosításokkal a lap előfizetőinek szabadalmi, védjegy és műszaki ügyekben.

gyen? A valóságban nem. Akkor tehát van egy választóvonal, hol a szombatról a vasárnapra mehetünk át és a melynek bal oldalán szombat, a jobb oldalán vasárnap van? Hol van e vonal és ki jelölte azt meg? Ha egy ily vonal Párison menne keresztül, az igen gyanús dolog volna. Mert ha az opera-sétány páratlan oldalán és a város nyugati részében pl. augusztus 1 volna, akkor a sétány páros oldalán és a város keleti részében még július 31-ike lenne. Az előbbi időkből természetesen minden ország az órákat és a napokat a maga módja szerint számította és volt saját naptára. Nem is volt szükséges, hogy egymást értesítsék, minthogy nem ismerték egymást. De mint-hogy a földet körülhajózták és annak minden része összeköttetésbe lépett egymással, csakhamar érezték az egységes időszámítás hiányát, amelynek következménye egy bizonyos dátumhatárvonal. A portugálok nyugatról kelet felé, miközben a Jöreménység-foka előtt vitorláztak el, a spanyolok ellenben a Magellan-szoroson át keletről nyugat felé hajózták körül a földet. Miután minden nemzet a maga hajóján a saját időszámítását tartotta meg, a dolog odalyukadt, hogy az ellenlábás délkörön az egykor hollandiai birtokot képező Famosa sziget lakóinál épen a hétfő közöztött be, mikor a spanyolok által fölfedezett Mariana szigeten még csak a vasárnaphoz voltak közel. Mindenesetre van dátum határvonal. Ez körülbelül a 180-dik délkörrel esik össze és érinti a Mariana és Katalin szigetet és innen folytatja útját keletre az Uj-Hebridák és Uj-Kaledonia felé. E mellett földgölg a gyakorlatra az, hogy e vonal nem húzódik ke-

resztül lakott helységeken; egészen a tengerven fekszik. Ha hajók vonulnak át rajta, akkor a hajósok két napot egynek számítanak. Ha nyugatról keletre hajóznak, akkor az előző napot tartják meg, ellenben az ellenkező irányban átugranak egy napot. Az első esetben a hajósoknak egy nappal többjük van, míg az utóbbiban egy nappal kevesebb bért kapnak. Ha tehát Párisban szombat, október 1, éjfél utáni 1 perc van, akkor kelet felé egészen a megbeszélte határvonalig mindenütt ugyanazon nap van, ellenben nyugat felé ugyanazon vonalig még szept. 30-ika van. Tehát e választóvonalon az egyik lábunkkal a péntek, a másikkal a szombat megfelelő felében lehetünk!

A cholera és az elektromosság. Ha viztartalmu clorvegyületen elektromos áramot vezetünk keresztül, akkor e vegyület és vele egyidejűleg a víz is felbontatik. A pozitív sarknál egy nem állandó és igen nagy oxidáció képességű clorsavas vegyület, — ellenben a negatív sarknál egy más ocyd képződik, mely a legtöbb szerves anyagot lecsapja. Elektrolízis folytán, chemiai nyelven szólva, ezen feltételek alatt oly folyadékot kapunk, mely a következő sajátosságokkal bír:

1) A rothadásnál keletkező szerves anyagokat, valamint az ott fejlődő káros gázokat, mint pl. a kénhidrogént, kénsavas ammoniákat, mocsárgázt stb, teljesen szétrombolja, — éppugy elpusztítja a bacillusokat és minden más élő élesztőt.

2) Bizonyos anyagokat, mint pl. a különféle albuminokat és a vízben előforduló más gyanus alkatrészeket lecsapja, más szóval: a vizet tisztítja.

telenítésre. Ezt ma minden modern sebész tudja, ezért van az, hogy a sebkezelésben is nem antiseptisre, hanem a sepsis-re törekszik.

A földdel való betemetés — az helyes óvszer lenne. De csak — lenne; a valóságban nem az. Mert ahhoz, hogy tényleg óvszer legyen, az kellene, hogy 1—2 méter vastagságu legyen a borító földréteg. No, hogy a trágyadombot már nagyságánál és alakjánál fogja is bajos és igen költséges dolog lenne így befedni, — az nyilvánvaló. Pedig, hogy így kellene, azt bizonyítja az a körülmény, hogy úgy az állati mint az emberi hullát ilyen vastag földréteg alá kell temetni. S a legszebb az a dologban, hogy — mint azt több tudományosan észlelt eset és kísérletek bizonyítják: az éjjeli fokozott kipárolgás mellett — még akkor is fertőzhet — a temető. Ugyancsak a temető — ez a minden tekintetben tanulságos hely — meggyőzhet bennünket még más idetartozó — valamiről is...

Miért van az, hogy évezredek óta megszokták válogatni a temetőnek való helyet?

Mert, előbb a tapasztalat, később a tudomány meggyőzte arról az emberiséget, hogy a porosus humus nem óv úgy a kipárolgás ellen, mint például az agyagos, tömött talaj.

Mi következik ebből ha e tényt a mi tárgyunkra alkalmazzuk? Hogy a trágyát nem humussal, hanem kevésbé porosus földdel kellene befedni. De ki fog e célra messziről alkalmas földet hordani? Bizonyára senki. E helyett, a mint arról többször személyesen meggyőződtem — a trágyadomb környékéről vagy a kertből, szóval: közvetlen közelből veszik a befödő humust. S így nem csak hogy a trágya kigőzölgését nem képesek megakadályozni, hanem rothadó anyaggal fertőzött humust hoznak felszínre sokszor, — a mi éppen annyi mintha a trágyadombot megbolygatnák. Szerencsére vékony levén a fedőréteg, gyorsan kiszárad s így megszűnik önönmaga ártalmas lenni; de a kipárolgás ellen most még kevésbé óv meg, mert a kiszáradás folytán még porosabb lett. Ez a száraz tény.

Hozhatnék még föl érvt, — de nincs rá elég helyem s azt hiszem, az eddigiekből is elég világos, hogy célszerűen al kalmazva megfelelne ugyan a befedés, de biztosabb, gyökeresebb és olcsóbb a kihordás. S ez az olcsóság nagyon fontos, csaknem egymagában is döntő tényező.

A mi az éremnek a másik felét, — azt a felvetett kérdést illeti: hogy a kihordás óriási büzzel jár s hogy a szántó földön kitergetett trágya újból csak ártalmas, fertőző; — ez is megérdemli a szót.

A trágyadomb megbolygatása minden esetben büzzel jár. De maga a büz csak vegyi méregként lehetne ártalmas, a benne levő ammoniák és más gázok miatt, — fertőző-méregként maga a büz soha. Így, minthogy vármegyénkben kolera még nincs s a büzzel együtt kolera bacillus éppen nem juthat a levegőbe: semmi esetben sem ártalmasabb ez

Ez oly eljárás, mely itt-ott a technikában már alkalmazva van; a papiranyag, az erő- és a keményítőtiszt fehérítésére és a legközelebbi jövőben igen valószínűen arra lesz használva, hogy a manapság a mosónők gyilkos „Eau de Javelle“ (Javelle-féle víz) és éppoly gyilkos frottirkészülékeknek kitett len-fehéreműinket hatásosan és azoknak szegény és megkínzott rostjaik összefüggésének veszélyeztetése nélkül lehessen fehéríteni.

Miért ne használnók ezen eljárást, minthogy az elv ugyanaz, a hulladékok, árnyékszék és a megromlott vizek fertőztelenítésére? Kolerás időben ezen módszer, az esetre, ha kellőleg kifejtetik és nagy mértékben használhatóvá tétetik, különösen a kikötővárosokra bir rendkívüli értékkel. Mert e módszerrel a clorforrás, a mely a kikötővárosok rendelkezésére áll, kimeríthetlen; ez ugyanis a tenger vize. Az egészen közömbös dolog, hogy miként nyeretik ez minden alakjában, de különösen a híres chlormész vegyület, a járványok, különösen pedig a kolera elleni küzdelmek lelke. Azon hiszemben, hogy e gyilkos járvány ez évben újból felléphet, a fertőztelenítő szerek ára ismét rohamosan emelkedik, s talán nem is leend elegendő mennyiségben annak idején forgalomban, azért időszerűnek véljük a figyelmet arra felhívni, hogy ezen anyag, mely a barátságatlan halálalgyal leküzdésére szolgál, kimeríthetlen mennyiségben nyerhető. Legyen bár az iparilag előállított clor még oly ritka, legyen bár valóságos clorinség, mindazáltal ne féljük semmit, mert az Océán clortartalma vize annyi fertőztelenítő anyagot szolgáltat, a mennyit csak akarunk.

a büz most, mint más években. Hogy pedig a büzet alkotó ammoniák és más gázak vegyi méregként is mily csekély ártalmuak, arról tanuskodik a tapasztalat és okát adja a tudomány abban a körülményben, hogy ezek az így felszabaduló gázok a légáramlat folytán a környező levegőnek akkora masszájával jönnek érintkezésbe — hogy úgy fejezzem ki magamat — annyira felhigulnak, hogy vegyi méregként sem ártalmasok.

Ép ily kevésbé ártalmas a trágyának a szántóföldön való kitergetése is, mert a vékony réteg gyorsan kiszárad s így megszűnik benne a rothadás.

Mindent összevéve, bizonyos tehát, hogy a kihordás az egyedüli rationalis eljárás. Nem lehet tehát rossz néven venni sem az alispántól, sem a főorvostól, hogy ezt elrendelték; ellenkezőleg: sajnálunk kell, hogy ezt föltétlenül meg nem követelik, hanem megelégszenek a kihordás helyett a befedéssel is; sajnálunk kell ezt a már felhozottakon kívül azért is, mert ez drágább így.

Meg kellett azonban engedni a befedést, tekintettel a sok helyt éppen folyamatban levő tagosítás-ra és — mert a belügműnszter, aki igazán nem tudhatja, milyne primitív az a befedés — így kívánta. Ennyit az igazság érdekében.

Dr. Steiner Mór.

*

Az orvos urnak sok tekintetben igaza lehet, midőn a trágyadombok föltétlenül kitakarítása mellett nyilatkozik, — de úgy véljük, hogy a kérdéses cikk írójának is marad mégis valami igaza, ha más nem, hát az, hogy nem kellett volna megengedni a trágyának egyes falukban a nyílt utcákon években keresztül ott tartogatását s ha ezt elnézte a közigazgatás, akkor ne lépett volna fel oly követelményekkel, melyeknek teljesítése lehetetlen, hanem szabott volna a trágya kihordására annyi időt, a mennyi arra emberi számítás szerint elegendő. Tulságos szigorral megfelelő eredményt elérni nem lehet. El lehet érni azonban azt, hogy a hatósági rendeletek végrehajthatatlansága miatt az azok iránti kellő respektus megvalósul s el lehet vele érni azt, hogy midőn a legszorgosabb munkaidőben kényszerítetik a föld népe a trágya kihordására, annyi anyagi kárt szenved, hogy hosszú időn át nem lessz képes azt kiheverni.

A helytelenített cikknek írója nem orvos és így nem tartja magát e téren sem csálthatatlannak, hanem az orvos ur szakvéleménye sem lehet csálthatatlan, mert nem lehet arról bizonyos, hogy azért, mert vármegyénkben még hivatalosan nincsen konstatálva a kolera, azokba a megbolygatott ezer meg ezer trágya csomókba nem fészkelte-e már be magát előre az a félelmes bakterium, a melynek ma már a szakemberek a kolera keletkezését tulajdonítják. Ha pedig föltehető, hogy benne van, biz akkor az is föltehető, hogy az ezer meg ezer felé széthordtatván, ezer meg ezerszer nagyobb terület lesz vele fertőzhető, a mire a hidegebb téli időszak beálltával aránytalanul

Új toailette eszköz a hajrések befödésére. E toailette eszköz ép úgy a fejen levő hajréseinek befödésére, mint a többé, vagy kevésbé diszitett hajviseletnek fokozottabb izlés kölcsönzésére szolgál. Ezen eszköz nem egyéb, mint egy két, vagy több részből álló kapocs, a melynek egyik részében a többé vagy kevésbé terjedelmes, tetőzés szerinti színű hajfürt lesz megerősítve. Aszerint, a mint a szorító látható, avagy elrejtve legyen, a kivétel is más-más. A jelen találmány semmikép sem cserélhető el a forgalomban „haj-page“ név alatt ismertes hajszorítóval, mivel ez az utóbbitól a hajfürtökben lényegesen különbözik.

Az enyv rothadásának megakadályozása. Mint tudjuk, az állati enyv azon kellemetlen tulajdonsággal bir, hogy megfőve rövid idő alatt rothadásnak indul, és részben kötőerejét is elveszti. Ennek megakadályozására van egy egyszerű és biztos szer. Minden kgm. egyvhez előzőleg 200 gr. vízben feloldott, 10 gr. salicylsavat adunk. Az enyv főzése alkalmával keverés közben kell a salicylsavat hozzáönteni.

Üveg-metszés. Üveget, különösen pedig nagyon vastagot, vagy üvegcsövet, gyorsan és biztosan úgy lehet metszeni, hogy az elmeteszendő helyen terpentinnel megitatott kenderfonállal megfeszítjük, ezt azután meggyújtjuk és az üveget hideg vízzel befecskendezzük, — a mire az üveg csekély nyomással az eredetileg kifeszített fonál irányában szétnyomható.

kevesebb kilátás lett volna s akkor magoknak a gazdáknak sem kellett volna olyan fonák dolgot végezniök, hogy téli-re való munkáikat legyenek kénytelenek nyáron végezni el, a mikor aztán igen természetes, hogy olcsóbbra is került volna a dolog, — s így az orvos ur döntő indoka is meggyöngül.

Hogy pedig nemcsak mi vagyunk egyedül azon nézetben, hogy csakugyan nem elkerülhetetlen szükséges a trágyának tűzön-vízen bármint károsdással is kihordása, arról éppen krassznaiak esete győzött meg, a hol az orvos ur tudomása szerint is maga a miniszter engedte meg, hogy a trágya kihordása elmaradjon. Már pedig a miniszteriumban az ilyes kérdések elintézését — azt kell legalább föltételeznünk — nem bízzák ahoz nem értő laikus emberre.

Arról őszintén hisszük, hogy az orvos urral olvasóink is meg vannak győződve, hogy úgy ezen, mint más kérdésekben is egyedüli célja lapunknak a közönség érdekét szolgálni s tollunkat ez ügyben sem vezette legkisebb személyes, vagy magán érdek sem.

Szerk.

Városi közgyűlés.

Szilágy-Somlyó város képviselő testülete folyó évi szeptember hó 9-én d. e. 10 órakor a városház tanácsstermében rendkívüli közgyűlést tart.

A gyűlés tárgyai:

- 1) A földmívelésügyi m. kir. miniszterium f. évi 35,521. sz. a. leirata a felosztott gazdasági-egylet vagyonáról felterjesztett számadásra.
- 2) Szilágyvármegye törvényhatósági bizottságának f. évi 493. sz. a. határozata Kiss Józsefnek a képv. testület 60—893. sz. a. határozata ellen beadott felebbezési ügyében.
- 3) Ugyanannak f. évi 490. sz. a. határozata a városgazdai állomás betöltése tárgyában.
- 4) Ugyanannak f. évi 505. sz. a. határozata a magurai erdőség zár alá vétele tárgyában.
- 5) Ugyanannak 525—893. sz. a. határozata a város 1893. évi pótköltségvetése iránt.
- 6) Választás alá nem eső képviselő névjegyzékének az 1886. évi XXII. t.-c. 33. §-sa értelmében kiigazítása iránti intézkedés.
- 7) Az önkéntes tűzoltó-egylet parancsnokságának f. évi 84. sz. a. panasza a sz.-somlyói csendőrség ellen. Ezzel kapcsolatosan városi alkapitány jelentése.
- 8) Az országos vereskereszt-egylet átirata könnyű sebesültek gondozása iránt.
- 9) Az erdélyrészi Kárpát-egyesület kérelme állandó évi segély iránt.
- 10) Városi tanács előterjesztése egy pecegödör takarító gép beszerzése iránt.
- 11) Bizottsági jelentés és javaslat egy új vágóhid építése tárgyában, — ezzel kapcsolatosan polgármester előterjesztése a vágóhidnak emésztő gödörrel ellátása tárgyában.
- 12) Polgármester előterjesztése a vármegyeyi kórház átvétele tárgyában.

A hétről.

(Fővárosi levél.)

Indulnak a fecskék, jönnek a diákok. A jogászyerek már itt is vannak régen. Nem azok, kik első akarnak lenni a beiratkozásnál, hanem azok, kik azt hiszik, hogy az általános európai helyzetre való tekintettel, nem lehet elég korán tisztázni: vajjon ki lesz az olvasóköri elnöke? Most még pirosposztás arcu s duzzadt tárcájú, vörös és zöld tollas fiúk járnak-kelnek az utcán kedves hetykeséggel s minden tőlük telhetőt elkövetnek, hogy már szeptember első hetében apai és mamai szíveket megindító levelekben tárják föl a budapesti élet ménkö drága voltát. Már sokkal csöndesebben járnak a szegény filozofterek, a kik azért jöttek fel augusztus utolsó felében, hogy szeptemberre egy jó kondiciót szerezzenek. Istenem, hány ajtón kell bekopogtatniok, hány háznál kell előszedni az ajánló leveleket és bizonyítványokat, míg végre megakadnak egy öt-hat gyermekes háznál havi tizenöt-husz forint-kért. Megélni kevés, meghalni sok, de végre is élni muszáj és élnek és éheznek egy szebb jövőndő reménységben!

Jönnek a diákok. De im velük egy időben, talán egy vonaton jön a „fekete asszony“ is. Az ország jó nagy részében kegyetlenül pusztít ez a rettenetes asszonyság,

ki úgy látszik, különös előszeretettel viseltetik szép hazánk iránt s ime e pillanatban még nem tudjuk, vajjon megnyitják-e az iskolákat vagy nem. Budapesten is kiűtött a kolera s a közönség izgatottan várja, hogy mire határozza magát a kultuszminiszter — szépes-mindszenti nyaralójában? Szinte előre látható, hogy a vidéki diákok felözönlenek ide, egy pár hétig itt lesznek s mikor már elköltöttek egy jó csomó pénzt, elküldik őket haza, a szülőknek nagy öröme s ez nem tréfa dolog, tudván, hogy a budapesti iskolák tanulóinak egy ötödét vidékiek teszik.

Pusztít a kolera kénye-kedve szerint s megnyitják az iskolákat és megtartják a nagy hadgyakorlatokat. Mit bánják a generálisok, hogy az „ágyutöltelékek“ milyen halálal halnak meg: kolera, vagy golyó terít-e le? Egyszer ugyanis meg kell halniok!

Hogy ezt az őst is megirigyelte tőlünk a fekete asszony! Azt hittük, hogy az elfucscsolt nyarat majd kipótolja a verőfényes, mosolygó ősz s im szép reményeinket keresztülhuzza hideg, csontos kezével a fekete asszony. Ám a budapesti közönség ma még úgy tesz, mintha nem akarna tudomást venni róla. Színháznak, lóversenynek, hippodromnak megvan a maga rendes nagy publikuma. A kinek van pénze, élvezi a napot és éjszakát, nem fél a kolerától, mely úgy is csak a szegény munkás nép szűk, piszkos odúiba látogat el. A népszínház, jóllehet legkedveltebb primadonnája Küry Klára beteg s Blaháné és Hegyi Aranka is még a fürdőn vannak — tele van minden este, a mi legeset-tanósabb bizonyítéka a publikum színházjáró kedvének. Ma már a színházjárás valódi életszükséglet s a magánvállalkozó igazgatóknak nem lehet okuk a panaszukodásra. Most már a félig telt házak tartoznak a ritkaságok közé s minden szezonban erősebben előretolódik a negyedik állandó pesti színház szükségessége. Bizonyosra vehető, hogy Budapestnek már négy színház sem elég, a nyári szinkörökről nem is beszélve, melyek pár év előtt még tengődtek s ma már azok is — élnek.

A színházak, de különösen a primadonnák iránt kivált a legutóbbi időkben meghatványozódott az érdeklődés s Budapest és a vidéken egyaránt valóságos primadonnaláz ütött ki. Azaz, hogy nem is kell ehhez primadonna, ma már egy hatodrangu színésznőcskének is valóságos udvara van gavallérokból, kik nem okvetlenül a nemzeti és a dzsentrí kaszinó tagjai, de sőt inkább talmigavallérok, kik reggeltől estig a búrókban és üzletekben izzadnak s estére kicisiprén magukat — kész gavallérok. Az újságok színházi kritikusi sohasem is éltek ily nehéz időkkel, s ugyancsak meg kell rágnok minden szót, mit egy csinosabb színésznő játékaról megköszönnének. Különben könnyen éri hasonló katasztrófa, a minő érte legutóbb Ujlaki Antalt, a nagyváradi Szabadság segédszerkesztőjét, kinek egy naiváról írt kritikája ellen vagy husz gavallér „nyilatkozott“, majd kettő közülről nyomorékká verte a szegény fiut. Az igaz, hogy ugyanakkor saját magukat is nyomorékká verték a jó családból való gentlemanek, mert el kellett szenvedniök egy a nagyváradi, mint a budapesti sajtótól a leggorombább titulusokat, a nélkül, hogy lovagias elégtételre igényt tarthatnának.

S mindez történt kiért? Egy csinos, de kevés tehetségű színésznőcskéért, aminthogy egy csunya, de nagytehetségű színésznőért még soha indulatba nem jött az arany ifjuság. Nagy levén a keletje a csinos színésznőknek, nem csoda, ha valósággal előzőnlük a színészpályát a leányok. Szere-száma nincs a színiiskoláknak a fővárosban, honnét két évi vig és zajos gyakorlat után kész színésznők kerülnek ki a vidékre, alig akadván meg a sok közt egy, ki bevállják fővárosi színházba. Kezdetben egy tehetséges színész nyitott ilyen gyakorló iskolát, most a hatodrangu színészek, kik maguk sem tudnak játszani, iskolát nyitnak és játszani tanítanak. Egyik-másik ilyen iskolában igni botrányos élet folyik, melyhez a rendőrségnek is lehetne némi hozzászólása, de rendszeren a rendőrség a legbotrányosabb dolgokba nem szólhat bele, mert amint valami után szimatolni kezdenek, rögtön előkelő urakra bukkannak, s alázatos bocsánatkérés közt jelentik ki, hogy nem láttak semmit.

De elég volt a színházakból és színésznőkből — térjünk át a t. Háza. A t. Ház még csöndes, mint a temető s a nagyszabású beszédek ma még a vidéken hangzanak fel. Nyilatkozott már Polónyi is Hajdu-Szoboszlón, melyből megtudjuk, hogy ő igazi liberális, akár csak Eötvös Károly, de nem muszkabarád, mint megint csak Eötvös Károly.

Ez mindenestre igen érdekes nyilatkozat, de azért ma mégis arra kíváncsi az ország, hogy mit mond majd Wekerle — Nagy Bányán. A miniszterek tudvalevőleg az őszi ülésszak megnyitla előtt meg szoktak jelenni választóik között s az ilyenkor mondott beszéddel tájékozzák az országot

szándékaik felől. Nemsokára megtudjuk hát: lesz-e mostanában polgári házasság vagy várunk még a jövő század végéig. (Mi, kik e század végéig vártunk, várhatunk a jövő század végéig is.) De talán a polgári házasságnál is jobban érdekli a közvéleményt e pillanatban az az ördögös valuta, melyről a legtöbb ember nem tudja, hogy mi fán terem, de — az újságok szerint — valami nagy baj esett meg vele.

Azt mondják: ez buktatja meg Wekerlét s nem a polgári házasság, ami Wekerlére körülbelül mindegy.

Székelty Huszár.

A zsandárügy.*)

85—1893. t. p. sz.

Tekintetes szerkesztő ur!

Az alábbi válaszunak becses lapjában helyet adni tisztelettel kérjük:

A „Szilágy-Somlyó“ idei 35. számában napvilágot látott cáfolatra egyletünk reputatíóját szem előtt tartva, válaszunak következtetést:

A „Szilágy-Somlyó“ 34. számában közzétett nyilatkozatunkhoz mindenkben ragaszkodunk.

Tudomásul vesszük különben, hogy a cáfolat szerint a tüntetési előkészületek gyanúja és az ezzel szemben alkalmazott eljárás éle nem a tüzoltó-testület ellen céloztatott, de mégis, miután a csendőrség mozgósítása és az eljárás a legnagyobb mértékben tapintatlan s a polgárok egyéni szabadságát jogtalanul korlátozó volt:

Várjuk egy részrehajlatlan érdektelen egyénekből alakított vizsgálóbizottság kiküldését, előre is kijelentjük, hogy:

Minden legkisebb feltevés ellen mintha egyletünk bármimemü tüntetésre, demonstratoria készült volna, avagy ilyenről kebelében szó lett volna, határozottan tiltakozunk, s a ki ilyent egyletünkről terjeszteni elég vakmerő volt, azt hitvány rágalmazónak nyilvánítjuk.

Az ez ügyben hozandó bármimemü határozatot annak idejében egész terjedelmében közzé fogjuk tenni; végre:

Megbotránkozásunknak adunk kifejezést helyettes r. kapitány azon eljárása felett, hogy midőn jelentése szerint alaposan, vagy nem alaposan — ez alkalommal nem vitatjuk — oly nagy mérvű tüntetések készülöben létét sejtette, melyek megakadályozása végett a csendőrség segélyét is igénybe veendőnek vélte, terhes felelőssége tudatában nyugodtan haza ment aludni és a város közönségének nyugalmát, s egyletünk tagjainak biztonságát Hájós, Végh, Herceg és Eszes rendőrszolgák kénye kedvének dobta oda.

Kelt Sz.-Somlyón, 1893. évi szeptember hó 5-én.

Az önkéntes tüzoltó-egylet parancsnoksága.

Különfélék.

— Pénzügyigazgatóság. A nagy károlyi m. kir. pénzügyigazgatóság körlevélben tudatta, hogy Szilágyvármegye f. évi szeptember hó 15-tel kezdve önálló m. kir. pénzügyigazgatóságot nyer, — ez okból f. évi szeptember hó 14-től kezdve a pénzügyi adminisztrációt illető ügyekben a zilahi kir. pénzügyigazgatósághoz kell fordulni.

— Himen. Dr. Virág Béla nagybányai kir. aljárásbíró e hó 2-án váltott jegyet Diószeghy Irénnel, Diószeghy Sándor nagybányai kereskedelmi bankigazgató leányával.

— Záróra. Vármegyénk alispánja a törvényhatóságunk területén mind gyakrabban s nagyobb számmal előforduló gyanus betegülési és halálzási esetekre tekintettel elrendelte, hogy a kocsmák esteli 9, a kávéházak, vendéglők pedig esteli 11 órakor kivétel nélkül s mindenütt bezárattassanak, az ez ellen vétő kocsmárosok, vendéglősök, kávéháztulajdonosok szigoruan megbüntessenek. Elrendelte továbbá, hogy táncmulatságok tartása további rendelkezéséig meg nem engedhető.

Választás. Szilágy-Somlyó város képviselő f. hó 2-án Dombi Károly megyei árszéki elnök, mint alispáni helyettes elnökle alatt tartott rendkívüli közgyűlésében városi állatorvossá Griger György törvényhatósági állatorvost választotta meg. Örömmel üdvözljük a hozzánk visszatérő állatorvos urat, s meg vagyunk győződve, hogy most már állandó lakosa s tisztviselője marad városunknak.

*) Helybeli önk. tüzoltó-egyletünk parancsnokságának e nyilatkozatát azon kijelentés mellett közöljük, hogy addig, míg a vizsgálat befejezve nem lesz, — erre vonatkozó bárholnan érkező több közleménynek helyet nem adhatunk.

Szerk.

— Ifjusági táncmulatság. Az általános érdeklődést keltő ifjusági táncmulatság, — dacára az időközben elterjesztett azon kőszáhirnek, hogy a mulatság megtartását az alispán beszüntette, — igen szépen sikerült. Már kevéssel 8 óra után szakadatlanul gyűlékezett a közönség s 9 órakor megkezdődött a csárdás s a mulatság kivilágos kiviradtig tartott. Városunk s közel vidékünkéről megjelent intelligens közönség megadta azt az erkölcsi sikert, melynek elérhetésével annyit fáradoztak a rendező bizottság s melyért méltán dicséretet is érdemel. Lapunk más helyén felsorolt névsor élénken varázsolja elénk az estélyen résztvetteket, mely azt hisszük, kellemes visszaemlékezést szül mindazoknál kik megjelenésökkel előmozdították a sikert s lekötözték a rendezőbizottságot. A jótékony cél érdekében is köszönetet érdemelnek a résztvevők azért, hogy adományaikkal hozzájárultak ahhoz, hogy városunk egyedüli üdülő helye, a „Báthory várkert“ javára rendezett jótékonycélú estélyen az anyagi siker biztosítva legyen. Városunk közönsége tömegesen szokta felkeresni az egyedüli üdülő helyet, de ép azok, kik azt leginkább igénybe szokták venni, az áldozatok hozatalánál távol tartották magokat. Ha végig tekintünk a jelen voltak névjegyzékén, lehetetlen szembe nem tünni annak, hogy Sz.-Somlyó város intelligens izraelitái, távolmaradásukkal tündökölték, holott, mint biztos forrásból értesültünk, a rendezőbizottság egyetlen egy intelligens családot sem hagyott ki s ha esetleg kihagyott volna is, kellőleg gondoskodott arról, hogy a tévedés helyreigazítható lehessen. Hogy mi okból vonakodtak ezen jótékony estét pártolni, azt nem tudjuk, holott meggyőződést szerezhetett egész séta-saison alatt mindenki, hogy leginkább az izraeliták vették igénybe várkertünk üde levegőjét s annyi élvezetet merítették maguknak, hogy egy csekély áldozathozatal már az élvezettel kifejtve lett s ép ezért el is várhatta a rendező bizottság, hogy meg nem jelenésökkel ne tüntessenek. A négyeseket 48 pár táncolta.

— Gyászhir. Hubert József birtokos, megyei és városi bizottsági tag, f. évi augusztus 31-én hosszas szenvedés után elhunyt. A család által kibocsátott gyászjelentés következő: „Hubert Jenő a maga és testvérei: Blánka, György és Mariska, férje Brandt Oszkár, gyermekük Józsika: valamint özv. Hubert Ivánné, szül. Ábrahám Anna s gyermekei; Placintár Dávid és neje szül: Ábrahám Polixéna s gyermekeik; Ábrahám Miklós és fia; Ábrahám Antal, neje és gyermekei; özv. Ábrahám Jánosné s gyermekei, egy a többi rokonok nevében a szomorúságtól lesújtva tudatja szeretett atyjának, a sógor, és jó rokonnak Hubert József birtokos, megyei és városi bizottsági tagnak, élte 74-ik évében hosszas szenvedés után végelgyengülésében történt gyászos elhunytát. Az üdvözlötnék földi maradványai szeptember 2-án d. u. 4 órakor fognak a rom. kath. szertartás szerint örök nyugalomra helyeztetni; lelkéért pedig az engesztelő szent mise áldozat szeptember hó 4-én d. e. 8 órakor fog a plebániái templomban az Egek Urának bemutatni. — Mely végtisztességtételre a rokonok és ismerősök szomoruan meghívattak. Áldás és béke legyen hamvain! Sz.-Somlyó, 1893, augusztus 31.“

— Iskolai beiratások. A közoktatásügyi miniszter rendelete folytán az ország több középiskolájában, gimnáziumában, hol a kolerára fellépett, vagy nagyobb számu gyanus megbetegedések fordultak elő, és az egyetemen is a beiratások — október első napjáig elhalasztattak. Vármegyénk eddig a kolerától mentes lévén, egy a sz.-somlyói, mint a zilahi gimnáziumokban is a tanítás szeptember 1-én kezdetét veszi.

— Hirdetmény. Melyel köztudomásra hozatik, hogy a szülők 3, 4 és 5 éves gyermekeiket, folyó évi szeptember hó 3-tól a városi kisdövodába feladni kötelesek. Minél fogva felhivatnak a szülők és gyámok, hogy gyermekeiket és gyámoltjaikat — az ovodába feladni, — az 1891. évi XV. t. c. értelmében — különben 10 frttól, 50 frtig terjedő pénzbírság terhe alatt, — el ne mulasszák. Szilágy-Somlyón, 1893. augusztus 28. Gencsy Sándor, polgármester, iskolaszéki elnök.

— Gyászhir. Menyői Tholway Zsigmond földbíró, 82 éves korában, f. évi augusztus 29-én Kraszna-Horvátban elhalt.

— A szilágy-somlyói ifjuság által f. hó 2-án rendezett táncmulatságon részt vettek. Asszonyok: Özv. Ajtai Albertné, dr. Ajtai Endréné, Bartha Endréné, Bartók Ágostonné (Debrecen), Bölöni Sándorné, Csapó Attiláné (S.-Csehi) Gencsy Sándorné, Gerece Andrásné, báró Györffy Adolfné, Halliárszky Sámuelné, Lázár Jánosné, Ruszka Istvánné, báró Salhausen Lipótné, Simon Jánosné (Nagy-Vár), Somogyi Kálmánné, özv. Surányi Gyuláné (Sz.-Nagyfalu), özv. Tarpai Ferencné (Zovány), Veverán Józsefné. Leányok: Bartha Vilma, Bartók Ilonka (Debrecen), Bélteki Nelli (Székelyhid), Bölöni Erzsike, Csapó Berta (S.-Csehi), Fráter

Lujza (N.-Vár), Gencsy Irén, Gencsy Róza és Viktória, br. Györffy Berta és Mariska, Halliárszky Mariska és Vilma, Lázár Ida (Kraszna), Lázár Mariska (Nagyfalu), Lengyel Gizella, Puza Leona (N.-Bocsó) Ruszka Karla, Ruszka Margit, báró Salhausen Ilona, Strohmayr Mariska (N.-Vár), Surányi Margit (Sz.-Nagyfalu), Szaploncai Mariska, Tarpai Irénke (Zovány), Veress Erzsike (Ipp), Veverán Erzsike, Viski Erzsike (Zovány), Zoltán Irén (Ilosva).

— Lelkész-választás. A szilágy-borzási ref. egyházban folyó hó 27-én Székely Árpád, sz.-csehi s. lelkész, pappá választott.

— Iparigazolványok. A városi tanács mint iparhatóság által mult hó 25-én tartott üléséből Faff Lajosnénak a női ruha készítés, — Szabó Mihálynak pedig a gu-bás-ipar önálló gyakorolhatására iparigazolványok adtak.

— Köszönet. A sz.-somlyói ifjuság által, a Báthory várkert javára f. hó 2-án rendezett táncmulatság anyagi sikeréhez felülfizetésekkel hozzájárultak; Br Bánffy Dezső 10 frt, N. N. 2 frt 50 kr, Gencsy Sándor 2 frt 50 kr, N. N. 2 frt 50 kr, Somogyi Kálmán 1 frt 50 kr, Viski Pál 1 frt 50 kr, br. Györffy Adolfné 1 frt 50 kr, N. N., Lázár János, dr. Ajtai Endre, Dombi Károly (Zilah), Virág Lajos, Bölöni Sándor 1—1 frt, Surányi Gyuláné, Gerece András 50—50 kr, N. N. 50 kr, összesen 29 frt 50 kr. Fogadják a felülfizetők adományaikért a rendező bizottság legőszintébb köszönetét.

— Pályázat. A szilágy csehi ev. ref. egyházközség kántori állomására pályázat van hirdetve. Pályázati határidő október 1. Folyamodványok Viski Pál, espereshez Zoványra, küldendők.

— Halálozások. A mult augusztus havában városunkban elhaláloztak: Horonics Károly 26 éves, — Friedländer Jónásné 75 éves, — Róth Miklós 7 hetes, — Grószman József 45 éves, — Soós János másfél éves, — Soós István 6 éves, — Elekes István 5 napos, — Kalauz László 50 éves, — Báka Róza 4 éves, — Res Gyula 3 hónapos, — Sárközi Ferenc 50 éves, — Hubert József 74 éves.

— Nyilt számadás. A szilágy-somlyói ifjuság által f. hó 2-án rendezett táncmulatság bevételei és kiadásairól. Bevétel jegyekből 83 frt 50 kr, felülfizetésekből 29 frt 50 kr, összesen 113 frt. Kiadás: 92 frt 49 kr, tiszta jövedelem 20 frt 51 kr, mely összeget Gencsy Sándor polgármester urnak további rendelkezés végett átszámoltuk. A rendező bizottság.

— Rendelet. A fő és székváros tanácsa részéről intézkedés történt az iránt, hogy minden ház kapujára egészségügyi utasítások függesztessenek ki, tekintettel az ismét fenyegető koleravesélyre; egyszerűmind dr. Schermann tiszti főorvos helyettes ur indítványra folytatn utasította a tanács a kerületi előjáróságokat, hogy a kolerá veszélyére való tekintettel minden óvintézkedést megtegyenek. Időszereinek tartjuk a t. közönséget figyelmeztetni, hogy járványok idején legjobb óvszer a jó cognac, a minőnek bizonyult már tavaly is a gróf Esterházy Géza-féle gyár cognacja. Minthogy a gyár nemrég részvénytársasággá alakult át és az igazgatóság fűslyt fektet arra, hogy cognaciát csakis tiszta, jó borból pároltassa le, figyelmeztetjük a t. közönséget az ezen gyár által előállított *, **, *** és ****-os cognac-fajokra, oly különös megjegyzéssel, hogy e cognac tökéletesen megállja az összehasonlítást a leghíresebb francia cognacnak is, míg mérsékeltlen megszabott ára bevásárlását mindenkinek lehetővé teszi. — Kapható mindenütt. Cim: gróf Esterházy Géza-féle cognacgyár részvénytársaság Budapest. — Angyalföld.

— Nyilvános köszönet. A szilágy-somlyói ifjuság által, a „Báthory“ várkert javára f. hó 2-án rendezett jótékonycélú táncmulatság 20 frt 51 kr. tiszta jövedelmét midőn további rendelkezés végett átvetttem, egyttal őszinte köszönetemet nyilvánítom a szilágy-somlyói ifjuságnak, városunk anyagi érdekeit is mindig előmozdító törekvéseirért. Sz. Somlyó 1893 szeptember 6. Gencsy Sándor polgármester.

— Színészmenház. Az országos magyar színészegyesület és nyugdíjintézet nevében Bényei István és Kaffka László felhívást bocsátottak szét adományok gyűjtésére azon célból, hogy egy színészmenház létesíthessék. A tervezett menházban a csekély nyugdíjból tengődő elhagyatott olyan működésképtelenné vált színészek vétetnének föl, akik úgy művészetük, mint társadalmi magukvisellete által arra érdemeket szereztek. A hazafias szép cél valóstására szolgáló adományokat lapunk szerkesztősége is elfogad és rendeltetése helyére juttat.

— A budapesti állami ipariskolába (VIII. ker. Népszínház-utca 8. sz.) levél útján lehet jelentkezni beiratkozás végett. Beküldendők: 1) a négy középiskolai osztályról szóló iskolai bizonyítványok, — 2) az iparhatóság által hitelesített gyakorlati bizonyítvány, — 3) a megyei, városi vagy körovos által kiállított orvosi bizonyít-

vány. Az igazgatóság minden megkeresésre részletes felvilágosítással szolgál. Budapest, 1893. szeptember 2. Az állami ipariskola igazgatósága.

— Gyilkosság-e, vagy öngyilkosság? Pap Simon mároni lakos f. hó 2-án azon hirtelpe meg az előljárást, hogy a még viruló szépségnek örvendett neje a hajnali órákban megölte magát A katasztrófáról értesített kir. járásbíróság még az nap a helyszínére kiszállott s a megtartott vizsgálat alapján konstataálta, hogy a 26 éves gyönyörű szép asszony, egy körülbelül 75 cm. magas asztal tetejéhez erősített zsinegre felakasztatott s testén számtalan, de halált nem okozó súlyosabb sérülések láthatók. A vizsgálatnál jelen volt férj, a hozzá intézett kérdésekre előadta, hogy e katasztrófát megelőző napon nejét, azért, mert az kenyeret sütni nem akart, gyöngéden megverte, a mi feletti elkeseredésében követhette el neje az öngyilkosságot. A tett színhelyén megtalált, s már a bűnlelek között levő vasfogó szomorú tanuságot tesz arról, hogy a kegyetlen férj iszonyu kínzásokkal akarta magát megbosszulni, mert még mai napon is látható a hajtincs, a kínzások keresztül vitelére használt fogón. Maga a helyzet, melyben az áldozat találtatott, valószínűvé teszi a gyilkosságot s csaknem egészen kizárja az öngyilkosság tényálladékanak megállapíthatását, mert a 171 cm. magas asszony, egy 75 cm. magas asztalra erősített zsinegen feküdt, ugy hogy mindkét könyöke az asztal lábát összekötő keresztfán volt. Rendkívüli erős és hihetetlen elhatározás kellene ahhoz, hogy valaki a haláltusa előtt meg ne próbálna a menekülést, már pedig a legkisebb felemelkedés elég lett volna arra, hogy azt elérje, sőt maga-magát kellett jóval távol tartani az asztaltól, mert különben, a nyakára erősített zsineg a maga funkcióját nem teljesíthette volna. Valószínű az, hogy a gyilkos előbb addig kínozta áldozatát, míg az, önkivületi állapotba jutott, s azután tettét elpalástolandó, — hogy öngyilkosnak látszasson — azt felakasztotta.

— Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben, privátmegrendelőknék közvetlenül szállit: fekete, fehér és színes selyemszöveteket, méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig postabár és vámentesen, sima, csikos, kockázott és mintázottakat, damasztot, stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalatban.) Minták postafordultával küldetnek. Svájba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Postajáratok menetrendje.

Csucsá felől kocsiposta ér. reggel 5 órak. Csucsá felé „ ind. este 6 órak. Margitta felől kocsiposta ér. d. u. 4 órak. Margitta felé „ ind. reggel 7 „ N.-Károly felől vasuttal ér. d. e. 1/4 11-kor. N.-Károly felé „ ind. d. u. 2 órak. Kolozsvár felől vasuttal ér. d. u. 5 órak. Kolozsvár felé „ ind. d. e. 1/8 „

Irodalom.

— Révai Miklós arcképét közli a „Képes Családi Lapok“ 36-ik száma, rövid vonásokban vázolja nagy nyelvtudós életét és működését, megemlékezvén emléksobrának leleplezéséről is. E szám tartalma máskülönben is igen érdekes és változatos. Prém József „Regna“ című elbeszélése vége felé közeledik, a zamatos elbeszélő hang, az érdekes kifejtés önkénytelenül azt a vágyat ébreszti az olvasóban, vajha még tovább tartana. Figyelmet érdemel Kósa Rezsőnek „Egy merész ugrás“ című vígj. beszélykéje is, mely előnyösen mutatja be e fiatal író. Hasznos irány-cikkek és mulatótató rovatok egészítik ki a szám tartalmát, bizonyosságot téve arról, hogy a „Képes Családi Lapok“ a legjobb és legjutányotabb hetilapok egyike.

Felőlő szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR.

Hirdetés.

Alólírott egy a jegyzői pályára készülő, megbízható, szorgalmas fiatal embert keresek a magyar-keceli körjegyzői irodába irnokul. Fize-tése: 10 frt havi pénz, mosáson kívül teljes ellátás. Az állás f. évi szeptember 15-től elfoglalható.

M.-Kecel, 1893. aug. hó 26. (u. p. Kraszna.)

Rákosi Sándor,

2—2 körjegyző.

Egy kiválóan szép testű s erős kötésű (erdélyi faj) két éves

TENYÉSZ BIKÁ
eladó. — Megtekinthető Kémeren **Bölöni Sándor** gazdaságában.

5% takarékbetét 5%

Ipar- és gazdasági bank részvénytársaság Zilahon.

HIRDETMÉNY.

Az emelkedő bank kamatlábra való tekintettel, hosszabb időre elhelyezett

takarék-betéteket

intézetünk 5%-el kamatoztat.

Jelzálog- és communális kölcsönt az alábbi táblázatban megállapított feltételek mellett nyújt:

100 forint tőke után évenként fizetendő járadék

15	10	10	9	9	10
20	2039	0397	8769	7155	
25	86507	84786	3064	1359	
30	77731	75897	4082	2289	
35	72266	70342	68440	6562	
40	68674	66667	4685	2727	
45	66224	64143	2087	0057	
50	64512	62365	0243	8146	
	63294	61090	59498	6753	

Zilah, 1893. augusztus hó 19-én.

2—5

AZ IGAZGATÓSÁG.

5% takarékbetét 5%

Kwizda-féle korneuburgi marha-táppor
lovak, szarvasmarha és juhok számára.

40 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágyhiánynál, rossz emésztésnél, valamint teheneknél a tej javítása s a tejelő-képesség fokozása céljából.

Egy dobozzal 70 krajcár.

Fél dobozzal 35 krajcár.

Megszerezhető
gyógyszertáraiban

Ausztria-Magyarország
és drogistáinál.

Fő letét: Kwizda Ferenc János

osztrák cs. és kir. és román kir. udvari szállító kerületi gyógyszer-tárában
Korneuburgban, Bécs mellett.

Tessék a főnebbi védjegyre ügyelni, s a vételnél határozottan kifejezni:

Kwizda-féle korneuburgi marha-táppor.

Legjobb óvószert a kolera és egyéb fertőző betegségek ellen.
A nm. m. kir. belügyminiszterium 8476/93. számú körrendeletével ajánlva.

Tökéletes fertőtlenítés.

Teljesen szagtalan! Önműködő tözegszóró klozettek! Belföldi és külföldi szabadalmak! Szobai árnyékszék mindenféle tetszetős alakban. Árnyékszék berendezések, kórházak, laktanyák, iskolák, szállodák, iparvállalatok, stb. stb. részére.

Magyar tözeg- és műtrágya-ipar részvény-társaság.

Igazgatóság: BUDAPEST, ZRINYI-UTCA 3.

Fertőtlenítő és szagtalanító tözegpor! Tözegalom! Mindennemű tözeggyártmány nagy raktára.

Különlegesség: emberi és városi hulladékok ipari és gazdasági értékesítése. Város tisztítási- és elfuvarozási vállalatok szervezése Műtrágya-gyártás. Képes árjegyzékkel, részletes tervekkel és költségvetésekkel szívesen szolgál az igazgatóság.

1—3

6—1893. kj.

Hirdetmény.

A zilahi kir. törvényszéknek, mint esődbíróságnak 5928—893. sz. a. végzésével vagyonbukott sz.-somlyói Farkas Károlynak a csődletár 1—5, 7—11, 25—28, 44, 46, 50, 80—83, 90—95, 114, 115, 128, 144—149, 181—183, 186, 217—219, 325—327, 373, 380, 381, 402, 407, 408, 415, 419, 470—472 tételei alatt összeírt kereskedelmi árucikkek, fedeles kocsi, két pejlő és két hám 741 frt 11 kr. becsértékben elárverezése elrendeltetvén; ezen árverés teljesítésére a sz.-somlyói t. kir. járásbíróságnak 3682—893. sz. alatti végzésével alólírott kir. közjegyző küldetett ki, s ennek folytán a helyszínen Sz.-Somlyón, Városház-utca 223. sz. a. bolthelyiségben megtartandó árverés határnapjául **a folyó 1893-ik évi szeptember 14-ik napjának délelőtti 9 órája** tűzetik ki, azon kijelentéssel, hogy többet nem ígérés esetén az árverésen lefizetendő készpénzért az árverés tárgyai becsáron alól is elfognak adatni.

Mely fennebbi árverésre a résztvenni kívánók ezennel meghivatnak.

Kelt Sz.-Somlyón, 1893. évi szeptember 1-ső napján.

Szénásy Miklós,
kir. közjegyző.

Biharmegyébe kebelezett nagybáródi körjegyzőségnél, egy **a jegyzői teendőkben teljes jártassággal bíró, nőtlen fiatal egyén,** ki a magyar nyelv mellett az oláh nyelvet is érti, azonnal alkalmazást nyerhet; feltételek n.-báródi körjegyző, **Rezey Gusztávnál** megtudhatók.

Elővigyázat a ZACHERLIN vásárlásánál.

Vevőnő: „Miért ad nyitott rovarport? Hiszen „Zacherlint“ kértem, ez pedig csak palackokban van! Nyitott por nem kell, mert jól tudom, hogy az a híres „Zacherlinnek“ csak hitvány utánzata, a mit borítékban, papírban és dobozokban „Zacherlin“ helyett adnak. Vagy ad lepecsételt palackot „Zacherl“ felirattal, vagy adja vissza a pénzemet. Engem nem lehet megtéveszteni!”

Kapható Szilágy-Somlyón: Fábry Józsefnél, — Tasnádon: Dulka Eleknél, — Zilahon: Bikfalvi Testvéreknél, — Terge József és Widinszky Lászlónál.

6—6